

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΑ

Κείμενο 1

Γράμμα από τη Νέα Υόρκη: Αναζητώντας την ευτυχία

Ας ξεκινήσουμε από τον όρο της λέξης. Ευτυχία είναι η ψυχική ικανοποίηση του ανθρώπου, προερχόμενη από την εκπλήρωση των επιθυμιών και την επιτυχία των σκοπών του. Η ψυχική ικανοποίηση φυσικά αλλάζει στις διάφορες ηλικίες και στο βάθος του χρόνου [...]

Ο Αριστοτέλης στα ηθικά του συγγράμματα διακρίνει την ευτυχία, η οποία μπορεί να είναι προϊόν τύχης και πρόσκαιρη, από την ευδαιμονία, η οποία συνδέεται με τη διαβίωση και τη δράση σύμφωνα με τις ηθικές αρετές και τη λογική. Στην σύγχρονη εποχή οι περισσότεροι άνθρωποι θεωρούν ευτυχία την υλική ευμάρεια, τα υλικά αγαθά, την ανάπτυξη της τεχνολογίας, τα κοινωνικά αξιώματα, τη δόξα. Όταν όμως στηρίζεις, θεμελιώνεις την ευτυχία σου πάνω σ' αυτά τα αγαθά, όταν αυτά για οποιοδήποτε λόγο χαθούν, χάνεται μαζί τους και η δική σου ευτυχία και ψυχικά νιώθεις πολύ δυστυχημένος.

Έχουν γραφτεί πολλά για αυτήν την μαγική λέξη. Το πλέον σωστό και επιτυχημένο λεκτικό είναι αυτό που είπε ο Γκότφριντ Λάιμπνιτς: «Ευτυχισμένη ζωή δεν υπάρχει. Υπάρχουν μόνο ευτυχισμένες ημέρες». Η ευτυχία είναι για τους ανθρώπους θείο πράγμα και κάτι περισσότερο από θείο είχε πει ο Αισχύλος. Η αφθονία του πλούτου μπορεί να κάνει τον ένα πιο τυχερό από τον άλλο, αλλά ποτέ ευτυχή [...]

Τον σημερινό άνθρωπο τον απασχολεί περισσότερο η δόση του δανείου παρά μια βόλτα στη φύση, τον απασχολεί η καρέκλα της δουλειάς παρά η καλή σχέση με τον σύντροφο του και την οικογένεια του κι αυτό γιατί ξέχασε το «δος ημίν σήμερον τον άρτον ημών τον επιούσιον» και κυνηγά την αφθονία. Το κυνήγι της αφθονίας του υλικού πλούτου ποτέ δεν θα σου χαρίσει τον κορεσμό της, εκείνη θα τρέχει κι εσύ θα την κυνηγάς και όταν αντιληφθείς πως το κυνήγι της τελειώνει τότε θα καταλάβεις πως έχασες την ευκαιρία της ποιότητας της ζωής που σου χαρίζει την ευτυχία. Γι' αυτό οι αρχαίοι ημών πρόγονοι έλεγαν: "Ουκ εν τω πολλώ το ευ αλλ' εν τω ευ το πολύ", που σημαίνει πως το καλό το βρίσκεις, όχι στην ποσότητα και στο μεγαλείο, αλλά στα μικρά, καθημερινά, απλά, κοντά και χρήσιμα.

Η ευτυχία είναι το ταξίδι για την Ιθάκη, δεν είναι η ίδια η Ιθάκη. Είναι η ζωή μας όλη. Επομένως χρειάζεται κάθε μέρα να κάνουμε ένα μικρό βήμα για να απολαύσουμε το ταξίδι χωρίς άγχος και ανυπομονησία. Η ευτυχία δεν είναι προνόμιο των επιτυχημένων, των καταξιωμένων και αυτών που πλησιάζουν το τέλειο. Η ευτυχία είναι δωρεάν και την αξίζουμε όλοι, ακόμα και χωρίς να προσπαθούμε γι' αυτήν. Το γέλιο και το χιούμορ στη ζωή μας είναι ό,τι οι ηλιαχτίδες για τα φυτά. [...]

Αν προσπαθήσεις να κάνεις κάποιον άλλο ευτυχισμένο η ευτυχία του άλλου θα κάνει εσένα περισσότερο ευτυχισμένο. Μια μέρα έτυχε να είμαι μάρτυρας μιας καλής πράξης. Ένας κύριος κρατούσε μια σακούλα με μια μερίδα φαγητό. Στο πεζοδρόμιο ήταν ξαπλωμένος ένας

άστεγος, άπλωσε το χέρι του και του έδωσε την σακούλα. Την ίδια στιγμή ήρθε και ένας άλλος άστεγος και ξάπλωσε δίπλα του, προφανώς ήταν φίλος ή γνώριμος.

Άνοιξε την σακούλα και μόλις είδε τις λιχουδιές, έσπασε ένα χαμόγελο σ' εκείνον που τις του πρόσφερε που έμοιαζε με τριαντάφυλλο που έβγαινε μέσα από ένα αγκάθι που τ' αγκάθια του όμως δεν αγκύλωναν, αγκάλιαζαν, ήταν μαλακά όπως και τα ροδοπέταλα του τριαντάφυλλου. Αυτό το χαμόγελο ήταν το μεγαλύτερο ευχαριστώ κι εκείνος που το δέχτηκε ένωσε την μεγαλύτερη αμοιβή την μεγαλύτερη ευτυχία. Έβγαλε το περιεχόμενο ο άστεγος και τι νομίζετε ότι το έκανε, το μοιράστηκε με τον φίλο του κι εκείνος τον αγκάλιασε και τον φίλησε, γιατί γνώριζε ότι θα στερηθεί το μισό για να ικανοποιήσει εκείνον. Τα τριαντάφυλλα έγιναν δυο κι εκείνο το κομμάτι του πεζοδρομίου έμοιαζε σαν έναν κήπο με τριανταφυλλίες που τον έβλεπαν τρεις άνθρωποι μόνον [...]

Με αγάπη

Του Στέλιου Τάτση, « Αλήθεια», 18/11/2022

Κείμενο 2

Photo και social media: ευτυχία ή δυστυχία;

Παρόλο που γνωρίζουμε ότι οι φωτογραφίες στα social media, είναι κατά κανόνα προϊόν επεξεργασίας, ή ότι αφορούν το ιδανικό και όχι το πραγματικό, επηρεαζόμαστε από αυτές αρνητικά χωρίς να το αντιλαμβανόμαστε. Παρατηρώντας τους λογαριασμούς των χρηστών στα social media, καταλαβαίνει κανείς ότι η ευτυχία έχει τυποποιηθεί στις φωτογραφίες. Ή θα πρόκειται για μια παρέα χαμογελαστών αγοριών ή για κάποια όμορφη γυναίκα, μια ομάδα κοριτσιών ή για κάποιο ερωτευμένο ζευγάρι με φόντο ένα ειδυλλιακό τοπίο ή έναν πολυτελή χώρο διακοπών. Σε κάθε περίπτωση η ευτυχία προβάλλεται λαμπερή, ιδανική, κινηματογραφική και καμία σχέση δεν έχει με την πραγματικότητα.

Το να δείχνεις στους διαδικτυακούς σου φίλους την ευτυχία σε όλες τις πτυχές της καθημερινότητάς σου έχει γίνει το ιδανικό social media status. Ωστόσο, όταν ο τρόπος προβολής της δεν αντικατοπτρίζει σε καμία περίπτωση την πραγματικότητα, τότε μια σειρά από προβλήματα προκαλούνται.

Στο Instagram ειδικά, ενώ είναι κοινό μυστικό ότι οι φωτογραφίες δέχονται τόσο μεγάλη επεξεργασία, που στο τέλος καταλήγουν να είναι ψηφιακά κατασκευάσματα που δεν έχουν καμία σχέση με την πραγματικότητα, η δύναμη της φωτογραφίας δημιουργεί στρατιές ακόλουθων «ψεύτικων προσώπων» από τη μια και στρατιές ανθρώπων που νιώθουν μειονεκτικά από την άλλη. Είναι κοινό μυστικό ότι τα «άψογα» πρόσωπα των διασήμων, τα «γυμνασμένα» κορμιά των μοντέλων είναι κυρίως έργα του photoshop των φίλτρων και ατελείωτης επεξεργασίας.

Στον ιδανικό ψηφιακό κόσμο το μόνο που καταφέρνει κανείς είναι να πανικοβάλλεται και συχνά να εξοργίζεται με τις απίστευτες ιστορίες «ευτυχίας» που βλέπει γύρω του και τη δική του «συνηθισμένη ζωή» από την άλλη.

Ίσως ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια έχει να κάνει με το γεγονός ότι δεν βλέπουμε το προφανές: ότι είναι ένα παιχνίδι, γύρω από την ιδέα που έχουμε για τον εαυτό μας. Και μπορεί θεωρητικά οι περισσότεροι άνθρωποι να γνωρίζουν ότι οι ψηφιακές μας ταυτότητες δεν είναι ίδιες με την καθημερινή μας πραγματικότητα, ωστόσο συχνά αυτό ξεχνιέται. Με αυτά και με τα άλλα, το instagram και το snapchat έχουν βρεθεί να είναι οι πιο επιβλαβείς πλατφόρμες για νέους ηλικίας 14-25 ετών, αλλά και ακόμα μεγαλύτερους χρήστες.

Η εικόνα στα social media, στο instagram το snapchat , επηρεάζει ιδιαίτερα τόσο την ψυχική όσο και τη σωματική τους υγεία. Μια εικόνα ισούται με χίλιες λέξεις, τα πράγματα όμως αρχίζουν και γίνονται δύσκολα, όταν αυτές οι λέξεις δεν είναι ρεαλιστικές.

Τα άψογα πρόσωπα, τα τέλεια σώματα, οι έξοδοι, τα ταξίδια, τα γεύματα σε πολυτελή εστιατόρια και οι ατελείωτες ώρες γυμναστηρίου είναι κατά κύριο λόγο τα «concept» που κυριαρχούν σε φωτογραφίες στα social media. Κανένας όμως δεν φωτογραφίζεται όπως πραγματικά είναι, απεριποίητος, κουρασμένος, στεναχωρημένος, απογοητευμένος, κανείς δε φωτογραφίζεται με το αληθινό του πρόσωπο, αλλά με κάτι μη αληθινό και σίγουρα η εικόνα είναι μια ψηφιακή φτιαχτή εικόνα. Το αστείο είναι πως όλοι το ξέρουν, αλλά όλοι υποκρίνονται ότι δεν το βλέπουν, για να το κάνουν προφανώς και οι ίδιοι. Γι'αυτό καλό είναι να εστιάζουμε στο ότι η ζωή έχει τα πάνω και τα κάτω της και να δούμε τα social media σαν ένα απλό παιχνίδι και τίποτα παραπάνω.

M.G.HEALTH, NEWS, USEFUL 24/9/2018

Κείμενο 3

Ευτυχία είναι να κάθεται στη φωτιά με τους παππούδες σου και να ακούς παλιές ιστορίες..

Ευτυχία είναι ένα χαμόγελο...

Ευτυχία είναι μια αγκαλιά...

Ευτυχία είναι ένα απλό χέδι στα μαλλιά...

Ευτυχία είναι το βλέμμα σου, όταν με κοιτάς με τόσο καθαρά μάτια...

Ευτυχία είναι το μοίρασμα...

Ευτυχία είναι να μπορείς να δεις τα αστέρια, άλλοι δεν έχουν το δικαίωμα να σηκώσουν τα μάτια τους στον έναστρο ουρανό...

Ευτυχία είναι να ακούω τον ήχο της φωνής σου, απλά να μου λέει ένα καλημέρα..

Ευτυχία είναι το χασμουρητό ενός μωρού...

Ευτυχία είναι να είναι ελεύθερη η σκέψη να κεντήσει...

Ευτυχία είναι να απολαμβάνεις το γαλανό της θάλασσας...

Ευτυχία είναι να αφήνεσαι...

Ευτυχία είναι να μπορείς να μυρίσεις ένα λουλούδι, ακόμη και αν το έκοψες από το διπλανό σπίτι επειδή εσύ δεν φύτεψες τίποτα στον κήπο σου...

Ευτυχία είναι να μπορείς να ονειρεύεσαι...

Ευτυχία είναι να μπορείς να αγαπάς με όλο σου το είναι...

Λεό Μπουσκάλια, Να ζεις, να αγαπάς και να μαθαίνεις

A. Να αποδώσετε συνοπτικά σε 70-80 λέξεις τις αρνητικές επιπτώσεις από την προβολή της ψεύτικης ευτυχίας των κοινωνικών δικτύων στους χρήστες τους, σύμφωνα με το κείμενο 2.

Μονάδες 20

B1. Ο συντάκτης του κειμένου 1 προσπαθεί στις τέσσερις (4) πρώτες παραγράφους του να προσδιορίσει το νόημα της έννοιας «ευτυχία». Να αναγνωρίσετε δύο τρόπους πειθούς και δύο τρόπους ανάπτυξης με τους οποίους επιχειρεί να πετύχει τον σκοπό του.(μονάδες 8) Κατά πόσο κρίνετε ότι είναι επιτυχημένη η προσπάθειά του (μονάδες 2);

Μονάδες 10

B2. α) Πώς αλλάζει κατά τη γνώμη σας το ύφος στις δύο τελευταίες παραγράφους του κειμένου 1; Να εντοπίσετε τρεις (3) τρόπους με τους οποίους επιτυγχάνεται αυτή η αλλαγή;

Μονάδες 7

B2. β) Στην πέμπτη και έβδομη παράγραφο του κειμένου 2 ο αρθρογράφος επισημαίνει ότι πρέπει να συνειδητοποιήσουμε πως η ενασχόληση με τα κοινωνικά δίκτυα είναι ένα παιχνίδι γύρω από την εικόνα που έχουμε για τον εαυτό μας. Με ποιες γλωσσικές επιλογές (σημεία στίξης, σχήματα λόγου, εκφραστικά μέσα) προσελκύει την προσοχή του αναγνώστη και δίνει έμφαση στην επισήμανσή του; (Να παραθέσετε τουλάχιστον τρεις).

Μονάδες 8

B3. Οι συντάκτες και των δύο κειμένων έχουν την πρόθεση να επικοινωνήσουν άμεσα με το ευρύ αναγνωστικό κοινό και μέσω της οικειότητας στο ύφος να μεταδώσουν αποτελεσματικότερα το μήνυμά τους για την αληθινή και την ψεύτικη ευτυχία. Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι επιτυγχάνουν τον στόχο τους; Στην απάντησή σας να παραθέσετε δύο τρόπους από το κάθε κείμενο (μονάδες 4) και να τους σχολιάσετε σύντομα (μονάδες 6).

Μονάδες 10

Γ. Σε ποια ποιοτικά χαρακτηριστικά του ανθρώπου κρύβεται η ευτυχία κατά το ποιητικό υποκείμενο; Να απαντήσετε κάνοντας αναφορά σε τρεις (3) τουλάχιστον κειμενικούς δείκτες του ποιήματος. Συμφωνείτε με την άποψή του; (150-200 λέξεις)

Μονάδες 15

Δ. Με αφορμή τα κείμενα 1 και 2 αποφασίζετε να συντάξετε μια επιστολή προς τον συντάκτη του κειμένου 1, για να επισημάνετε ποια είναι τα πρότυπα ευτυχισμένης ζωής που προβάλλονται από τα κοινωνικά δίκτυα και επηρεάζουν τους σύγχρονους νέους, αλλά και να προτείνετε τρόπους με τους οποίους οι νέοι μπορούν να αντισταθούν στα προβαλλόμενα πρότυπα και να προσδιορίσουν την ουσία της αληθινής ευτυχίας που τους αρμόζει. (350-400 λέξεις)

Μονάδες 30

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!